

2014-2020 m. ES struktūrinių fondų lėšų panaudojimo vertinimo planas

2014-11-13

Kas yra vertinimas ir kokia jo paskirtis

- *Vertinimas - viešosios politikos ar jos dalies (programos, prioriteto, priemonės) vertės analizė, skirta viešajai politikai ar jos daliai tobulinti ir už ją atsiskaityti.*
- Vertinimas – įrodymais grįsto ES struktūrinių fondų lėšų valdymo dalis.
- Didinat programų orientaciją į rezultatus, vertinimai turi pateikti įrodymus apie ES investicijų naudą.

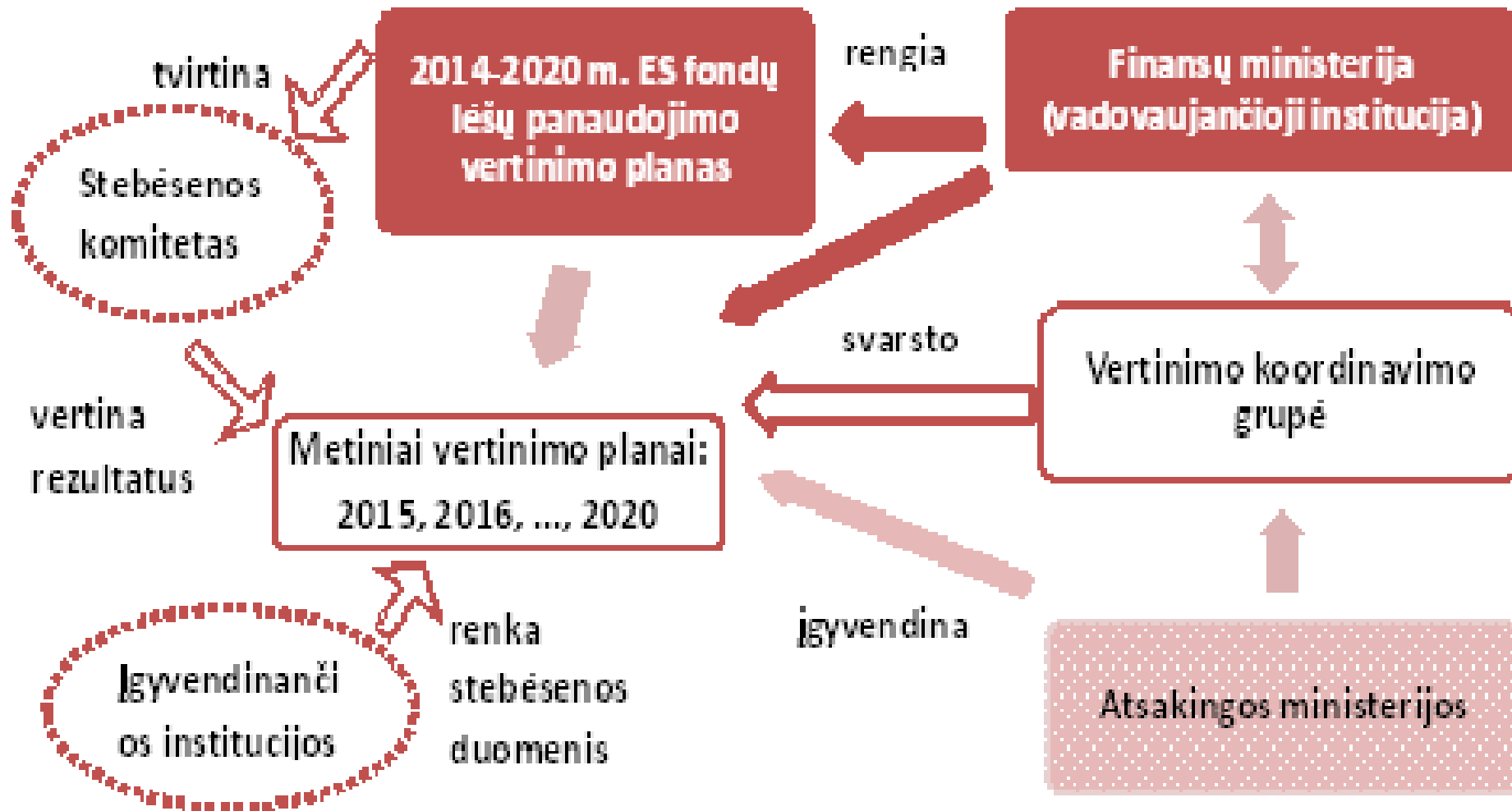
Reglamento nuostatos dėl vertinimo

- Vertinimo planas - **privalomas ir tvirtinamas Stebėsenos komitete;**
- VI turi užtikrinti, kad būtų atliekami VP vertinimai, įskaitant **efektyvumo, veiksmingumo, poveikio** vertinimus;
- Bent kartą per programavimo laikotarpį **turi būti įvertinta, kaip ES fondai prisidėjo prie kiekvieno prioriteto** uždavinių įgyvendinimo.
- **Reikalavimai įgyvendinimo bei pažangos ataskaitoms**, kuriose turi būti pateikti vertinimo rezultatai, rengiamos vertinimų apžvalgos;
- Visos vertinimo ataskaitos **skelbiamos viešai.**

Vertinimo patirtis 2007-2013 m. laikotarpiu

- Vertinimo veiklos **planavimas** (Strateginis planas ir metiniai planai) ;
- Vertinimo rezultatų **viešinimas ir panaudojimas** (vertinimų apžvalgos, vertinimo rezultatų pristatymai, skelbimas viešai ir kt.) ;
- Vertinimo **kokybė** (parengti vertinimo standartai);
- **Sukurta vertinimo sistema.**

Vertinimo sistema Lietuvoje

Ekonominiai ir socialiniai partneriai vertinimo veikloje

- **2014-2020 m. Vertinimo plano tvirtinimas;**
- **Metinių vertinimo planų tvirtinimas;**
- **Dalyvavimas vertinimų priežiūros komisijose;**
- **Dalyvavimas vertinimų rezultatų pristatymuose;**
- **Dalyvavimas Vertinimo koordinavimo grupės veikloje.**

Vertinimo planas

- **Strateginis dokumentas**, kuris nustato 2014-2020 m. vertinimo tikslus, uždavinius ir priemones jiems įgyvendinti.
- **Vertinimo tikslas** – pagerinti veiksmų programos turinio ir įgyvendinimo kokybę, nustatyti investicijų rezultatyvumą, efektyvumą ir poveikį.

Vertinimo plano struktūra (I)

Pagrindinėje dalyje išdėstyta:

- bendrosios nuostatos (teisinis pagrindas), vertinimo poreikiai, tikslai ir uždaviniai, vertinimo principai, pagrindiniai vertinimo metodai ir duomenys reikalingi vertinimams atlikti, vertinimo rezultatų panaudojimas, vertinimo rezultatų sklaida ir kt. svarbūs aspektai)

Vertinimo plano struktūra (II)

- **1 priede** suplanuotos lėšos, skirtos ES investicijų panaudojimui vertinti per 2014-2020 m. laikotarpį (preliminarus biudžetas 20 mln. Lt)
- **2 priede** pateiktas preliminarus vertinimų sąrašas visam laikotarpiui;
- **3 priede** – vertinimo standartai, kurie nustato reikalavimus vertinimui nuo suplanavimo iki rezultatų panaudojimo.
- **4 priede** – vertinimo sistema pagal nacionaliniuose teisės aktuose apibrėžtas nuostatas.

Vertinimo principai

- **Sistemingumas** – per programavimo laikotarpį įvertinamas visų veiksmų programos prioritetų įgyvendinimas ir poveikis;
- **Nepriklausomumas** – vertinimus turi atlikti ekspertai, funkcinio požiūriu nepriklausomi nuo už programos įgyvendinimą atsakingos institucijos;
- **Partnerystė** – partneriai įtraukiami į visą vertinimo procesą;
- **Skaidrumas** – šio principo laikomasi viso vertinimo proceso metu.

Vertinimo požiūriai, metodai ir duomenys

- **Vertinimai atliekami pasirenkant vertinimo požiūrį ir atitinkamus vertinimo metodus:**
 - teorija grįstas vertinimas ;
 - kontrafaktinis poveikio vertinimas ;
- **Įvairūs kiekybiniai ir kokybiniai metodai;**
- **Vertinimui naudojami duomenys:**
 - Stebėsenos duomenys;
 - Administraciniai duomenys ir registrai;
 - Statistikos duomenys ir kiti, surenkami naudojant vertinimo metodus.

Vertinimo lygiai: nuo strategijos iki intervencijos

Strateginis lygis

- Poveikio vertinimas Lietuvos ekonomikai
- Indėlio pažangiam, tvariam, itrauktam augimui vertinimas

Programų ir jų prioritetų lygis

- 2007-2013 m. laikotarpio ES investicijų poveikio vertinimai
- 2014-2020 m. laikotarpio ES investicijų poveikio vertinimai

Uždavinių ir intervencijų lygis

- 2014-2020 m. laikotarpio pažangos/tarpiniai vertinimai (tinkamumas, efektyvumas)
- 2014-2020 m. laikotarpio rodiklių skaičiavimai ir jų pažangos vertinimai

Vertinimo tipai

- **Poveikio vertinimai** – skirti veiksmų programų sukeltiems pokyčiams nustatyti, t.y. kiek ES investicijos prisidėjo prie įvykusių socialinių, ekonominių ir aplinkos pokyčių;
- **Įgyvendinimo (proceso) vertinimai** – skirti veiksmų programų investicijų įgyvendinimui bei jų valdymui tobulinti;

Planuojami vertinimai (I)

- **Poveikio vertinimai:**

- 2007-2013 m. ES SF poveikio vertinimai (2015-2016 m.)
- 2014-2020 m. ES SF poveikio strateginiams tikslams ir horizontaliesiems prioritetams vertinimai (2015-2022 m.)
- 2014-2020 m. veiksmų programos prioritetų poveikio vertinimai (2018 m. - 2022 m.)
- 2014-2020 m. ir būsimojo laikotarpio ES SF poveikio Lietuvos ūkio plėtrai ir atskiriems sektoriams vertinimai (2018-2022 m.)

Planuojami vertinimai (II)

- **Igyvendinimo vertinimai (2015-2017 m.):**
 - 2014-2020 m. veiksmų programos (uždavinių/priemonių) pažangos/tarpiniai vertinimai (vertinamos probleminės sritys ar naujos finansavimo sritys/priemonės);
 - 2014-2020 m. ES SF administravimo ir valdymo vertinimai (efektyvumas, tinkamumas, optimalumas ir kt. aspektai)
- **Kitos priemonės (vertinimo gebėjimų stiprinimo priemonės, vertinimų apžvalgos) (2017-2023 m.)**

Vertinimų rezultatų kokybės užtikrinimas

- Planuojant ir įgyvendinant vertinimo projektus laikomasi *Lietuvos ES struktūrinės paramos vertinimo standartų ir Europos komisijos gairių*;
- Vertinimų apimtis, vertinimų klausimai, Techninės specifikacijos aptariamos **Vertinimo koordinavimo grupėje**;
- Vertinimo įgyvendinimo priežiūrai sudaromos **Priežiūros komisijos**;
- Sistemingai organizuojami **mokymai**, rengiamos metodinės **gairės**, diskusijos ir **aptarimai** su vertinimo bendruomene;

Vertinimo rezultatų naudojimas

- **Vertinimuose sukurtų naujų žinių naudojimas** atsiskaitant Europos Komisijai ir Lietuvos valdžios institucijoms, rengiant įvairius strateginius ir vidinius dokumentus, ir kt.;
- **Vertinimo pateiktų išvalgų ir pasiūlymų naudojimas** sprendimams pagrįsti, pvz. keičiant lėšų paskirstymą tarp priemonių, naikinant nepasiteisinusias priemones ir pradedant naujas;
- **Vertinimuose pateiktų rekomendacijų įgyvendinimas**, tobulinant VP turinį ir procesą.

Vertinimo rezultatų sklaida

Vertinimo rezultatų sklaida – viena svarbiausių vertinimo rezultatų panaudojimo prielaida:

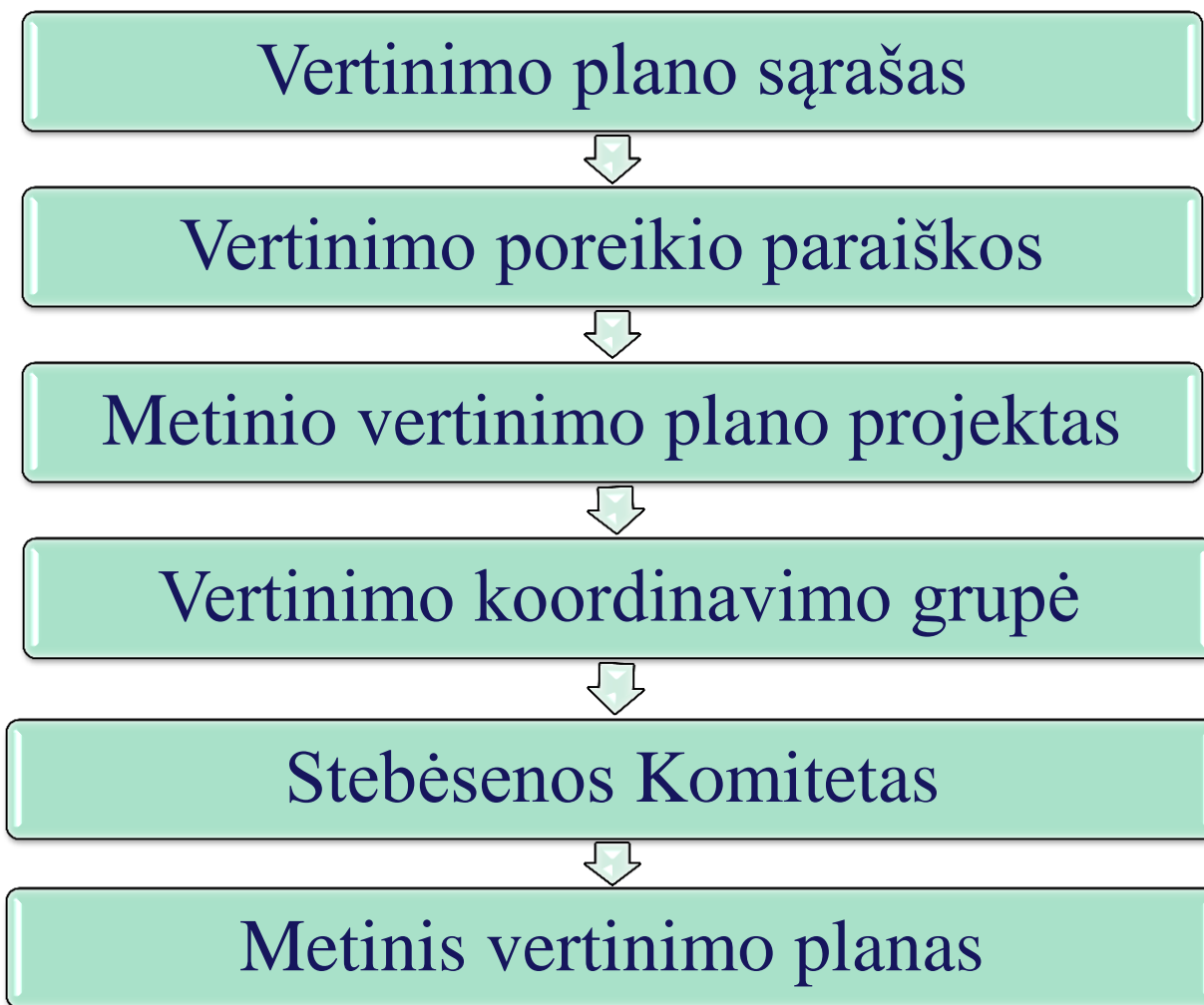
- Suinteresuotų institucijų įtraukimas viso proceso metu (TS aptarimas, įvadinės, tarpinės ir galutinės ataskaitų aptarimai, rekomendacijų svarstymas);
- Visos vertinimų ataskaitos skelbiamos viešai;
- Vertinimo rezultatų sklaidos priemonės pagal tikslines grupes (trumpa santrauka, pranešimas spaudai, lankstinukas, konferencija ir kt.).

Vertinimo plano reikšmė

- Strateginis ir nuoseklus vertinimo planavimas padeda **užtikrinti**:
- Vertinimo rezultatų pateikimą tinkamu laiku;
- Reglamentų reikalavimų ir nacionalinių poreikių įgyvendinimą;
- Vertinimo kokybę ir rezultatų panaudojimą;
- vertinimo sistemiškumą ir **vertinimo tikslo pasiekimą**.

Vertinimo plano nuostatos kasmet patikslinamos ir detalizuojamos sudarant metinius vertinimo planus

Metinio vertinimo plano sudarymas

Ačiū už dėmesį!

Danutė Burakienė,
Finansų ministerijos
Europos Sąjungos struktūrinės paramos valdymo
departamento
Vertinimo skyriaus vedėja
d.burakiene@finmin.lt